

Suomen sekoillut säädökset

Moni olettaa, että Suomi on demokratia, mutta Suomi ei kuitenkaan ole demokratia vaan edustuksellinen demokratia.

Suomessa valitaan neljän vuoden välein eduskuntaa päättäjät, eli kansanedustajat, jotka sitten muiden puolesta, äänestäjien valtuuttamina, päättävä mm. Suomen kansalaisia koskevista säädöksistä.

Kansanedustajat eivät aina...

- jaksa
- ehdi
- viitsi
- halua
- ymmärrä

...toimia siten, että säädöksistä tulisi järkeviä. Sen vuoksi Suomen lakiin jää välillä ns. porsaanreikiä. Siitä että säädäntö on välillä virheellistä, jopa ihan hölmöä tai hassua, ei kukaan koskaan joudu vastuuseen, koska niin on päätetty.

Suomessa toimii paljon viranomaisia. Viranomaistoimintaa, toiminnan laillisuutta, valvovat laillisuusvaltonta-viranomaiset. Systeemi takaa (mielestäni) sen, että viranomaisissa virheitä tekevät joutuvat hyvin harvoin virheistään vastuuseen.

Oikeusasiamies onkin todennut mm.: Jos viranomaisissa toimivat joutuisivat vastuuseen virheellisistä virkatoimista, niin mistä saataisiin viranomaisiin osaavia henkilöitä? Niinpä!

Oikeusasiamies on todennut myös: ”Oikeus saada perusteltu päätös ei tarkoita, että päätös pitäisi perustella.” Tuon ymmärrän kyllä, kuten varmasti jokainen, vai kuinka?

Muutamia mukavia säädöksiä

Toimeentulotuen saajalle hyväksytty sähkönkulutus

v.2017

1	hengen	talous	45,00e/kk
2	hengen	talous	50,00e/kk
3	hengen	talous	60,00e/kk
4	hengen	talous	70,00e/kk
5	hengen	talous	80,00e/kk

v.2020

1	hengen	talous	45,00e/kk
2	hengen	talous	50,00e/kk
3	hengen	talous	60,00e/kk
4	hengen	talous	70,00e/kk
5	hengen	talous	80,00e/kk

Tietojeni mukaan kulutusraja on nykyisin sama uusille asiakkaille. Sen sijaan aiemmin toimeentulotukea saaneiden kohdalla voidaan verrata kulutusta aiempaan ja sen perusteella hyväksyä suuremmatkin sähkölaskut.

Suomen Omakotiliitto ry Siirtohintaseuranta 2022

Siirtoverkkoyhtiö	Perusmaksu €/kk	Energiamaksu Sentiä/kWh	Sähköverkon pituus metriä/ käyttöpaikka
Caruna Oy	25,80	4,56	167
Kajave Oy	37,30	5,13	231
Tampereen Sähköverkko Oy	3,98	3,19	25

Jos olisi päätetty oikeudenmukaisesti, niin toimeentulotukiasiakkaan hyväksyttävän sähkölaskun määrä perustuisi käytettyyn sähkön määrään.

OIKEUSAPUA PIENITULOISILLE

Jos henkilön tulot ovat riittävän pienet hän saa maksuttoman oikeudenkäynnin ja maksutonta oikeusapua

Tuloina otetaan huomioon palkka- ja eläketulojen sekä päivärahojen lisäksi muun muassa lapsilisät, elatusavut ja pääomatulot.

Tuloista **vähennetään** veron ennakonpidätys. Lisäksi niistä vähennetään kohtuulliset asumismenot, päivähoitomaksut, elatusapumaksut, ulosottosuoritukset ja velkajärjestelyn maksuohjelman mukaiset suoritukset.

Tuloista vähennetään myös 300 euroa jokaisesta hakijan taloudessa asuvasta alaikäisestä lapsesta.

Oikeusapua ei myönnetä, kun yksinäisen henkilön käyttövara on yli 1 300 euroa.

Esimerkki: oikeudenkäyntikulut 2500€, omavastuun määrä yhden henkilön ruokakunta:

Tulot 600€/kk, jolloin omavastuu nolla euroa – 0€!

Tulot 601€/kk, jolloin omavastuu 20%, eli 500€ + 70€

Tulot 800€/kk, jolloin omavastuu 20%, eli 500€ + 70€

Tulot 801€/kk, jolloin omavastuu 30%, eli 750€ + 70€

Tulot 900€/kk, jolloin omavastuu 30%, eli 750€ + 70€

Tulot 901€/kk, jolloin omavastuu 40%, eli 1000€ + 70€

Vinkki: jos joudut hakemaan oikeusapua, niin muista sitä ennen nostaa veron ennakonpidätys riittävän suureksi.

Kelan sähköisessä hakemuksessa (netissä) on nykyisin mahdollisuus hakea tukea siten, että Kela siirtää hakemuksen kuntaan. Hyvä!

*”Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki (enintään 2000 merkkiä)
Kerro tässä, jos sinulla on menoja, joita
perustoimeentulotuki ei kata, ja jos haluat hakea niihin
täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea kotikuntasi
sosiaalitoimesta. Kela siirtää näitä menoja koskevan
hakemuksesi liitteineen kotikuntasi käsiteltäväksi. Emme
kuitenkaan siirrä kuntaan sellaisia menoja, jotka kuuluvat
perusosalla katettaviin menoihin tai muihin
perusmenoihin.”*

Mihin menoihin toimeentulotukea voi saada?

Asunnon ylisuuri vuokra	☐ kyllä	☐ ei
Muuttokulut asuntoon jossa ylisuuri vuokra	☐ kyllä	☐ ei
Sivuleikkureiden hankintaan	☐ kyllä	☐ ei
Osakeyhtiön osakekirjojen hankintaan	☐ kyllä	☐ ei
Autokoulun käymiseen	☐ kyllä	☐ ei
e-pillereihin (raskaudenehkäisy)	☐ kyllä	☐ ei
e-pillereihin (sairauden hoito)	☐ kyllä	☐ ei
sakkojen maksamiseen	☐ kyllä	☐ ei
auton liikennevakuutusmaksuun	☐ kyllä	☐ ei
kotivakuutuksen laskun maksamiseen	☐ kyllä	☐ ei

TULOJEN ULOSMITTAUS (tiedot v.2022)

Mikäli henkilöltä jää jokin lasku maksamatta niin tietyin edellytyksin rahat laskun maksamiseen voidaan ulosmitata. Julkishallinnon maksut ovat usein ulosottokelpoisia ilman oikeuden tuomiota.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään, että mikäli henkilöllä ei ole varaa laskun maksamiseen tulee laskun summaa alentaa tai koko lasku poistaa.

Jos henkilöltä kuitenkin menee jokin lasku tai laskuja ulosottoon, niin niitä voidaan periä seuraavasti:

Kansaneläkkeestä ja takuueläkkeestä ei saa ulosmitata mitään.

- kansaneläke maksimissaan 703,45 €/kk (1.8.-31.12.2022)

- takuueläke maksumissaan 878,47€/kk (1.8.-31.12.2022)

Jos henkilö A saa kansaneläkettä, tai mitä tahansa muuta eläkettä kuin takuueläkettä, niin takuueläkettä maksetaan takuueläkkeen ja muiden eläkkeiden erotusta vastaava summa, eli esim. täyttä kansaneläkettä saava yksin asuva A saisi takuueläkettä 175,02 €/kk, joten kuukausitulot (netto) 878,47€

Jos henkilö B saa työeläkettä 150€/kk. (=ollut vähän töissä joskus) Niin hän saa lisäksi kansaneläkettä ja takuueläkettä yhteensä 728,47€/kk, joten hänenkin ovat 878,47€/kk

Mutta koska henkilö B saa myös työeläkettä ja hänellä on jäänyt sairaalamaksuja maksamatta, niin hänen työeläkkeestään ulosmitataan 1/3, eli 50€/kk, joten hänen tuloikseen jää 828,47€/kk

Mikä sitten on henkilö C:n tilanne? Hän on tehnyt töitä niin ”paljon”, että hän saa työeläkettä 700€/kk ja lisäksi kansaneäkettä 365€/kk. Työeläkkeestä voidaan ulosmitata 233€/kk, jolloin hänelle jää nettona 831€/kk.

ASUMISTUKI

Asumistuen määrä riippuu vuokran määrästä, sekä asuin-kunnasta. Edellä kästellyt henkilöt A ja B saavat, mikäli heidän asumiskulunsa ovat yhtä suure, yhtä paljon asumistukea.

Henkilöllä C tilanne on huonompi, koska hän saa pidemmästä työhistoriasta johtuen enemmän työeläkettä. Siitä johtuen hänen saamansa asumistuki on muutamia kymppinä per kuukausi pienempi kuin A:lla ja B:llä vaikka asumiskulut olivat yhtä suuret.

Voidaan todeta, että koska A ei ole koskaan tehnyt töitä eikä saa työeläkettä, niin häneltä ei mitään voida ulosmitata. Hän siis pärjää kolmikosta taloudellisesti parhaiten – ainakin hänellä on eniten rahaa käytettävissään.

B:tä ja C:tä sen sijaan ”rangaistaan” siitä, että he ovat kysyneet aikoinaan töitäkin tekemään. Kaikkein vähiten rahaa käyttöönsä saa henkilö C, koska C on ollut eniten töissä, mistä johtuen häneltä ulosmitataan enemmän kuin muilta ja lisäksi hänen saamansa työeläke vaikuttaa siten, että hän saa vähemmän asumistukea kuin mitä A ja B saavat.

KUNTALIITOKSET

Tiesitkö, että asumistuessa kunnat jaetaan kuntaryhmiin. Tuolla jaolla ei ole mitään yhtymäkohtaa todellisiin asumiskuluihin. Jos halvemman kuntaryhmän kunta liittyy kalliimman kuntaryhmän kuntaan (kuntaliitos), niin kaikkien niiden asumiskulut nousevat, jotka aiemmin olivat asuneet halvemmassa kuntaryhmässä. Uskoo ken tahtoo. Missä järki?

Moni nykyisessä eduskunnassa oleva on ollut tuosta päättämässä. Toki nykyinen systeemi on aiempaa järkevämpi, sillä aiemmin oli merkitystä asumiskuluihin mm. sillä miten asunnon lämpöpatterit oli kiinnitetty.

VAHINGONKORVAUS

Vahinkoja sattuu – onneksi liki jokaisella on vakuutus. Köyhän vuoralaisen on yleensä jopa pakko ottaa laaja kotivakuutus. Kotivaakutuksen hintaa rajattiin toimeentulotukea saavilta kunnes siihen joku puuttui ja hankki oikeuden päätöksen, että vakuutuksen hinta kokonaisuudessaan pitää maksaa tt-tukena.

Entä jos sitten käy ikävästi ja toimeentulotuen saajan kotiin murtaudutaan. Häneltä viedään tietokone ja kodinkoneita (mikrouuni ja kahvinkeitin, TV, sekä seiniltä taulut) – no joo...

Vakuutus korvaa, totta kai, mutta kas vaan, vakuutuskorvaus pitää käyttää elämisen kuluihin. Ei tuen saaja saa rahoja käyttää uuden TV:n saatikka tietokoneen hankintaan.

Entä jos saa korvauksia siitä, että joutuu pahoinpidellyksi, tai jopa raiskatuksi. No joo - rahat saa ja pitää käyttää elämiseen!

Suomi on VALTIO, Suomi on myös ”oikeusvaltio”

Sähköpostivastauksia

31.10.2021 (/ministeri **Krista Kiuru**)

"Vastauksena kysymykseesi: toimeentulotuen taso ei ole vielä riittävä."

16.11.2022 (/ ministeri **Annika Saarikko**)

"Olen ollut joskus tutustumassa ruokajakeluun ja se on erittäin tärkeää työtä!"

27.10.2022 (/ ministeri **Krista Kiuru**)

*"Kunnan on alennettava tai jätettävä perimättä sosiaalihuollon maksu ja **tulosidonnainen** terveydenhuollon maksu, jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon tai lakisääteisestä elatusvelvollisuudesta huolehtimisen."*

Ongelma: ellei maksu ole tulosidonnainen, niin...

- monet terveydenhuollon maksut ovat kiinteitä, ikävä kyllä?

12.02.2020 (/ ministeri **Krista Kiuru**)

"Muissa sosiaaliturvaetuuksissa rikoksen uhrin kärsimyskorvaukset eivät vähennä maksettua tukea.

Asia rikoksen uhrien kärsimyskorvausten sisällyttämisestä toimeentulotukilaisissa mainittujen etuoikeutettujen tulojen listaan on ollut esillä aikaisemminkin - - -

Toimeentulotukilakia on kuitenkin **tarkoitus uudistaa tämän hallituskauden aikana**, jolloin nousee mahdolliseksi tarkastella myös kärsimyskorvausten huomioimista uudelleen."

No niin... miten on asioiden tarkastelu onnistunut?

Vakuudeksi, Porissa 24.12.2022,

Juhani Vehmaskangas